

Angličtina - trpný rod

A) Forma

čas	trpný rod	
přítomný prostý	The car is repaired.	Auto je opraveno.
přítomný průběhový	The car is being repaired.	Auto se opravuje.
minulý prostý	The car was repaired.	Auto bylo opraveno.
minulý průběhový	The car was being repaired.	Auto se opravovalo.
předpřítomný prostý	The car has just been repaired.	Auto bylo právě opraveno.
předminulý prostý	The car had been repaired.	Auto bylo opraveno.
budoucí prostý	The car will be repaired.	Auto bude opraveno.
podmiňovací způsob přítomný	The car would be repaired.	Auto by bylo opraveno.
podmiňovací způsob minulý	The car would have been repaired.	Auto by bývalo bylo opraveno.

Trpný rod se v angličtině tvoří pomocí slovesa být (be) v příslušném čase a přičestí trpného. Přičestí trpné se u pravidelných sloves tvoří koncovkou -ed. Nepravidelná slovesa mají pro přičestí trpné zvláštní tvar, který je stejný jako u předpřítomného času - např. gone, written, taken atd.

Otázka se tvoří pouhou změnou slovosledu, zápor se tvoří stejně jako u příslušných časů slovesa být.

věta oznamovací	otázka	zápor
The letter is written.	Is the letter written?	The letter is not written.
The letter has been written.	Has the letter been written?	The letter has not been written.
The letter will be written.	Will the letter be written?	The letter will not be written.

Průběhové formy se v anglickém jazyce užívá jen u času přítomného a minulého. Srovnejte trpný rod v časech průběhových a prostých.

A new house is being built in our street. Dům je rozestavěný, stavba probíhá.	V naší ulici se staví nový dům.
A new house is built in our street. Dům je hotový, stavba skončila.	V naší ulici je postaven nový dům.
I was being introduced to Mrs. Jones when her husband arrived. Představování probíhalo v okamžiku jeho příchodu.	Byl jsem právě představován paní Jonesové, když v tom přišel její muž.
When her husband arrived I was introduced to Mrs. Jones. Představení proběhlo až po příchodu jejího manžela.	Když přišel její muž, byl jsem představen paní Jonesové.

V trpném rodě, na rozdíl od činného rodu, často v angličtině nebývá vyjádřen činitel děje.

Flowers were planted in the garden.
Nevíme, kdo květiny zasadil, není uveden činitel děje. Pokud chceme činitele děje ve větě vyjádřit, uvedeme ho předložkou by.

The flowers were planted by my mother.
Květiny byly zasazeny mou matkou.

Ale:

The window was smashed with a stone.
Kámen není činitel děje, je pouze nástrojem. Nevíme, kdo okno rozbil, činitel je neznámý.

Věty obsahující současně předmět přímý (v češtině ve 4. pádě - koho, co) a předmět nepřímý mohou mít teoreticky v trpném rodě dvě různé podoby.

Činný rod: My friend sent me a letter.
Trpný rod: I was sent a letter by my friend.
A letter was sent to me by my friend.

Přítel mi poslal dopis.
Přítelem mi byl zaslán dopis.

Na rozdíl od češtiny dává angličtina přednost prvnímu typu vět v trpném rodě (I was sent a letter).
Podmětem se stává předmět nepřímý (komu, čemu) - me. Druhá věta zní v angličtině nepřírozně.

Podobně: They offered Trevor a place.
Trevor was offered a place.

Po slovesech, po nichž následuje infinitiv bez to, se v trpném rodě většinou užívá infinitiv s to.

We saw them come.
They were seen to come.
She made him do it.
He was made to do it.

Viděli jsme je přijít.
Byli spatřeni, jak přicházejí.
Přiměla ho to udělat.
Byl přinucen to udělat.

Ale:
They let us go.
We were let go.

Nechali nás jít.

B) Užití

Trpný rod se užívá v angličtině v těchto případech.

1. Je-li děj důležitější než jeho činitel.

A demonstration has been held.
This theatre was built in 1868.
Důležité je, co se stalo. Není podstatné, kdo děj vykonal.

Konala se demonstrace.
Toto divadlo bylo postaveno v r. 1868.

2. Je-li činitel děje neznámý.

He was offered a job.

Bylo mu nabídnuto zaměstnání.

3. Je-li ve větě všeobecný podmět - oni, lidé a podobně.

He was seen in Dover. (people saw him in Dover)
They are supposed to be good students. (people suppose)

Byl viděn v Doveru.
Předpokládá se, že jsou dobrými studenty.

Poznámky

Trpný rod je v anglické jazyce znakem neosobního, formálního stylu, proto se často používá ve vyhláškách, oznámeních, návodech, v technických nebo vědeckých textech.

English is spoken in this shop.
Visitors are not allowed to smoke.
The seal must be removed.

V tomto obchodě se mluví anglicky.
Návštěvníkům není dovoleno kouřit.
Plomba musí být odstraněna.

V méně formálním projevu se můžeme vyhnout trpnému rodu užitím zájmen you, we nebo they.

English is spoken in this shop. - We speak English in this shop.
He was seen in Dover. - They saw him in Dover.
The seal must be removed. - You must remove the seal.

V angličtině se trpný rod užívá častěji než v češtině a najdeme v ní konstrukce, které nejsou v češtině možné.

I am told that
It is thought that

Říká se, že Bylo mi řečeno, že
Má se za to, že